

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Ҳамроев Ҳабибулло дар мавзуи дар мавзуи “Ҷанбаҳои педагогии ташаккули малакаҳои кор бо матн, дарки маъно ва хониши бошуурона дар хонандагони синфҳои ибтидоӣ” барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 13.00.01 – Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот

Таҳқиқоти диссертатсионии Ҳамроев Ҳабибулло дар мавзуи “Ҷанбаҳои педагогии ташаккули малакаҳои кор бо матн, дарки маъно ва хониши бошуурона дар хонандагони синфҳои ибтидоӣ” аз дидгоҳи талаботи шароити кунунии пешрафти босуръати илму техника, иттилотонии тамоми соҳаҳои ҳаёти ҷомеаи инсон ба насли наврас ва ҷавонони замони муосир муҳим ва муҳтарам арзёбӣ мегардад. Зеро масъалаи кор бо иттилоот ва дарки мазмуни он яке аз салоҳиятҳои асосии шахрванди асри нави ба ном асри иттилоот махсус ёфта, равандҳои ҳадафмандонаи педагогии таълиму тарбия насли наврас ба зиндагии оянда, ки ҳадафи асосии таҳсилоти муосир ба шумор меравад, мбошад.

Дар иртибот ба сатҳи омӯзиш ва коркарди мавзӯ бояд ибтидорӣ кард, ки таҳқиқот барои кашфи моҳияти ҷанбаҳои педагогии ташаккули малакаҳои кор бо матн, дарки маъно ва хониши бошуурона ва рушди минбаъдаи назария ва амалияи масъалаи мазкур мавриди баррасӣ қарор дода шудааст.

Дар таҳқиқоти диссертатсионии Ҳамроев Ҳабибулло ҷанбаҳои педагогии ташаккули малакаҳои кор бо матн, дарки маъно ва хониши бошуурона дар хонандагони синфҳои ибтидоии муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ мавриди таҳқиқ қарор дода шудааст ва, бо дарназардошти он ки мавзуи мазкур аз ҷониби олимону муҳаққиқони тоҷик ба таври алоҳидаву таҳқиқоти укаммалу ҳаматарафа то ба имрӯз мавриди омӯзишу таҳқиқи қарор нагирифтааст, месазад, ки коркарди ин мавзӯро аз ҷониби доктараб иқдому ибтиқори шоиста дар ин самт дар илми педагогикаи миллӣ номид.

Муҳаққиқ ҷанбаҳои педагогии ташаккули малакаҳои кор бо матн, дарки маъно ва хониши бошуурона дар хонандагони синфҳои ибтидоии муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумиро мавзӯ ва объекти таҳқиқотро мавриди таҳлили илмӣ қарор дода, дар ин ҷода ба як идда нағвиҳои муваффақ шудааст, зеро таҳлили натиҷаҳои таҳқиқоти диссертатсионӣ, хулосаҳо ва тавсияҳои методии аз ҷониби муаллиф ироашуда шаҳодати онанд.

Навгони илми таҳқиқот аз он иборат аст, ки муаллифи диссертатсия чанбаҳои педагогии проблемаи ташаккули малакаҳои кор бо матн ва хониши бошууронаро муайян карда, хусусиятҳои кор бо матн, фаҳмидани маънои матн ва хониши бошууронаро омӯхта, мафҳуми онҳоро аз ҷиҳати назариявӣ то андозае аниқ карда, роҳу усулҳои ташаккули малакаҳои кор бо матн, дарки маънои матн ва хониши бошуурона дар хонандагони синфҳои ибтидоиро мутобиқ ба талаботи таҳсилоти муосир коркард кардааст. Ҳамчунин ошкор кардааст, ки ин малакаҳо салоҳияти аз ҳама асосӣ барои тамоми фанҳои дигар ва барои фаъолияти зиндагии имрӯзаву минбаъда зарурӣ мебошанд ва дар мариди воридсозии тағйирот ва иловаҳо ба барномаи таълим ва китобҳои дарсии синфҳои ибтидоӣ роҳу усулҳои бехтару хубтари кор бо матн, дарки маънӣ ва хониши бошууронаи матнро коркард ва пешниҳод кардааст.

Гузашта аз ин, ба назари банда, кори аз ҳама манфиатборе, ки дар раванди таҳқиқот довтолаб анҷом додааст, ин мушоҳида ва иштирок дар дарсҳои як идда муаллимони синфҳои ибтидоии ҷумҳурӣ буда, ба ин васила муаллиф ошкор кардааст, ки то ба ҳол хонандагон аксаран мазмуни матнро ба дараҷаи зарурӣ намефаҳманд ва малакаҳои кор бо матн ва хониши бошуурона дар онҳо ба талабот ҷавобгӯ набуда, дар сатҳи паст қарор дорад. Вобаста ба ин, довтолаб омил ва сабабҳои ба ин монанд ҳолатҳоро мавриди таҳқиқу баррасӣ қарор дода, ба манзури мусоидат ба ислоҳи вазъ дар ин ҷода амсилаҳои муносибу мувофиқи методиву омӯзиширо коркард ва манзури омӯзгорони синфҳои ибтидоӣ кардааст, ки аз арзишу аҳамияти амалии таҳқиқоти диссертатсионӣ далолат мекунад.

Аҳамияти назариявӣ ва амалии таҳқиқот дар он аст, ки муаллифи диссертатсия таҳқиқотҳои олимони оид ба ташаккули малакаҳои кор бо матн, дарки маънои матн ва хониши бошуурона дар хонандагони синфҳои ибтидоӣ дар дарсҳои забони тоҷикиро ҳаматарафа мавриди омӯзиш ва таҳлилу баррасӣ қарор дода, проблема ва асосҳои назариявиро амалии ташаккули малакаҳои кор бо матн, дарки маънои матн ва хониши бошуурона дар хонандагони синфҳои ибтидоӣ дар дарсҳои забони тоҷикӣ муайян кардааст, самаранокии амсилаҳои пешниҳодкардаашро оид ба ташаккули малакаҳои кор бо матн, дарки маънои матн ва хониши бошуурона дар хонандагони хонандагони хурдсол аз тариқи озмоиш исбот кардааст, заминаҳои педагогиву психологии раванди мазкурро муайян карда, роҳу усулҳои истифодаи усули анъанавӣ ва интерактивиро дар таълим ва аҳамияти он дар ташаккули малакаҳои кор бо матн, дарки маъно ва хониши бошууронаи матн мавриди азрӯбӣ қарор додааст.

Аҳамияти амалии таҳқиқот дар он зоҳир мегардад, ки амсилаи ташаккули малакаҳои кор бо матн, дарки маъно ва хониши бошууронаи матн, ки муаллиф коркард ва дар асоси озмоиш мавриди санҷиш қарор дода, пешниҳод кардааст, ба рушди маҳорату малакаҳои кор бо матн ва дарки маънифаҳмии хонандагон мусоидат менамояд.

Натиҷаҳои таҳқиқот метавонанд ҳангоми коркарди ҷанбаҳои методии баланд бардоштани самаранокии дарсҳо ва сифати дониши хонандагони хурдсол истифода гардида, мавриди таваҷҷуҳи мутахассисони соҳаи педагогика, психология ва методикаи таълими синфҳои ибтидоӣ қарор гиранд.

Унвонҷӯй дар мурағатбозии рисолаи илмӣ воқеан ҳам заҳмати зиёд кашада, ҳудро ҳамчун як мутахассиси донандаи соҳаи худ муаррифӣ карда тавонистааст.

Аз ин рӯ, бо боварии том метавон диссертатсияи Ҳабибулло Ҳамроевро қори илмӣ баанҷомрасида ва дорои арзиши илмӣ назариявӣ ва амалӣ ҳисобид.

Авторыферат низ ба талабот ҷавобгӯ буда, муҳтавои диссертатсияро пурра инъикос менамояд.

Дар умум, қори таҳқиқотии Ҳамроев Ҳабибулло дар мавзӯи “Ҷанбаҳои педагогии ташаккули малакаҳои кор бо матн, дарки маъно ва хониши бошуурона дар хонандагони синфҳои ибтидоӣ” ба талаботи Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, № 267 тасдиқ гардидааст, ҷавобгӯ буда, муаллифи он ба дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз руи ихтисоси 13.00.01 - Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот сазовор мебошад.

Номзади илмҳои педагогӣ, омӯзгори

калони кафедраи психологияи

Донишгоҳи давлатии омӯзгории

Тоҷикистон ба номи С. Айни

Саïдов Низомиддин

04.08.2022

Маълумот барои тамос: 734003, ҶТ, ш. Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ, 15; Тел: +992 (909) 88 10 55; E-mail: s.nizomidin@mail.ru.

Имзои Саïдов Низомиддинро тасдиқ мекунам.

Сардори ШК ва КМ
ДДОТ ба номи С. Айни

А. Мустафозода